

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสังคมโลกยุคโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เกิดการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ซึ่งปัจจัยสำคัญที่เป็นศูนย์กลางของการเปลี่ยนแปลงก็คือทรัพยากรมนุษย์ ด้วยเหตุดังกล่าว นานาประเทศจึงนำกระบวนการศึกษาและการเรียนรู้มาใช้เป็นแกนหลัก ในการพัฒนาสมรรถนะของประชาชนในชาติเพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ (สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน. 2549 : ก) การพัฒนาคนหรือทรัพยากรมนุษย์ให้สมบูรณ์ ต้องมีกระบวนการในการจัดการศึกษาตั้งแต่เด็กเริ่มปฏิสนธิจนถึงแก่ความตาย ถือว่าเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิต มีการจัดการศึกษาในห้องเรียน นอกห้องเรียน และศึกษาจากแหล่งความรู้ทั่วไปทั้งนี้เพื่อสร้างคนให้ดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 15) ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กำหนดให้มีการศึกษา 3 รูปแบบ ได้แก่ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งจะต้องมีการผสมผสานกันเพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพคนได้อย่างต่อเนื่อง เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตและเพื่อชีวิต ปัจจุบันพบว่า คุณภาพการศึกษาของประชากรไทยโดยเฉลี่ยต่ำลง การให้บริการการศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่มีคุณภาพและเป็นธรรม เนื่องจากการขาดรูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลายในเรื่องหลักสูตรและวิธีการสอนซึ่งไม่ตอบสนองต่อวิถีชีวิต ความต้องการและสภาพความเป็นอยู่ ปัญหาการจัดการศึกษานอกระบบที่ยังไม่เพียงพอกับกลุ่มเป้าหมายและไม่ทันต่อความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว (สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน. 2550 : 2-3) การศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ และจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับปรุงและขยายออกไปให้ถึงประชาชนให้มากที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 4)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตราที่ 4 ได้ให้ความหมายของ “การศึกษา” เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงาม ของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกทักษะ การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุน ให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2542 : 1) จะเห็นได้ว่าการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพประชาชน ให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการประกอบอาชีพ และมีคุณธรรม

จริยธรรม และเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคมอันนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ยิ่งสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันที่ทวีความรุนแรงขึ้นทุกขณะ คุณภาพของประชาชนก็ยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้น การเรียนรู้จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2548 : 24-51) การศึกษาในระบบโรงเรียนเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะสนองต่อความต้องการ ในการเรียนรู้ของประชาชนได้อย่างทั่วถึง จำเป็นต้องมีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งมีลักษณะยืดหยุ่นมากกว่า สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างหลากหลาย (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2544 : 1)

การศึกษานอกโรงเรียนมีจุดเริ่มต้นมาจาก พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการในปี พ.ศ. 2483 ให้สำนักงานปลัดกระทรวงธรรมการ (กระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน) มี “กองการศึกษาผู้ใหญ่” เป็นหน่วยงานจัดการศึกษาให้กับประชาชนที่พลาดโอกาสทางการศึกษาได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษาดูตามความต้องการ ต่อมามีการยกฐานะเป็นกรมการศึกษานอกโรงเรียนในปี พ.ศ. 2522 เป็นกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในปี พ.ศ. 2546 ได้เกิดปฏิรูประบบราชการไทย ส่งผลให้กระทรวงศึกษาธิการต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้าง ซึ่งในส่วนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้มีการยุบและรวมงานการศึกษานอกโรงเรียนให้มีฐานะเป็นสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนขึ้นตรงต่อสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 ส่งผลให้สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน ได้ปรับเปลี่ยนชื่อและบทบาทเป็นสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมีลักษณะเป็นกรมที่ไม่เป็นนิติบุคคล มีเลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นผู้บังคับบัญชา (จรรยาพร ทรณินทร์. 2551 : 1-2)

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนภายใต้ความรับผิดชอบของกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีหน่วยงานระดับล่างรับผิดชอบการดำเนินงานจัดการศึกษา คือ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ มีบทบาทดำเนินงานในฐานะสถานศึกษา โดยมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้ 1) จัดและให้บริการการศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาเพื่อเสริมในระบบและโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามความต้องการและสภาพปัญหาของท้องถิ่น 2) จัดและประสานให้มีศูนย์การเรียน หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึง และส่งเสริมให้ชุมชนจัดการศึกษาของตนเองในลักษณะศูนย์การศึกษาชุมชน เพื่อเป็นศูนย์กลางในการจัดการศึกษา วางแผน และบริการการศึกษาต่อสมาชิกในชุมชน และระหว่างชุมชน 3) สนับสนุนสิ่งจำเป็นต่างๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนของเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนการสอนและบริการแก่กลุ่มเป้าหมาย 4) กำกับ ดูแล ติดตามและรายงานผลการดำเนินการศึกษา

นอกโรงเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2538 ก : 144) ปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนให้เป็นไปตามราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125 ตอนพิเศษ 2551 ให้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอรับผิดชอบดำเนินการจัดการศึกษาในฐานะสถานศึกษาโดยมีบทบาท อำนาจ หน้าที่ดังต่อไปนี้ 1) จัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 2) ส่งเสริม สนับสนุนและประสานภาคีเครือข่าย เพื่อจัดการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย 3) จัด ส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาตามโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ 4) จัด ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น 5) วิจัยและพัฒนาคุณภาพหลักสูตร สื่อ กระบวนการเรียนรู้และมาตรฐาน การศึกษานอกระบบ 6) ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ 7) กำกับ ดูแล ตรวจสอบ นิเทศภายใน ติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 8) พัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และภาคีเครือข่าย 9) ระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการจัดและพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 10) ดำเนินการประกันคุณภาพภายในให้สอดคล้องกับระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด และ 11) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

จากการขับเคลื่อนงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ทำให้เกิดปัญหาการบริหารจัดการขึ้นบางประการ ส่งผลให้สังคมส่วนใหญ่มองการศึกษานอกระบบเป็นทางเลือกสุดท้าย มองว่าผลผลิตการศึกษานอกระบบยังไม่มีคุณภาพ กลุ่มเป้าหมายไม่สามารถเข้ารับบริการได้อย่างต่อเนื่อง ขาดความพร้อมทางด้านเทคโนโลยี ไม่ส่งเสริมหน่วยงานอื่นเข้าร่วมจัดการศึกษา บุคลากรขาดทักษะและประสบการณ์ในการจัดการศึกษา ผู้บริหารและทีมงานขาดทักษะในการบริหารและบริการลูกค้ายุคใหม่อย่างเป็นระบบต่อเนื่องและเป็นมืออาชีพ (จรรยาพร ธรณินทร์. 2551 : 5) นอกจากนี้ เพชรตะบอง ไพศุนย์ (2541 : บทคัดย่อ) ยังศึกษาพบว่าสภาพปัญหาการดำเนินงานของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในช่วงที่ผ่านมา มีสาเหตุเนื่องมาจาก บุคลากรมีจำนวนจำกัด งบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินงาน วัสดุอุปกรณ์ไม่ทันสมัย การนิเทศติดตามไม่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ ประสิทธิ์ แสงพินิจ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการศึกษาทางไกลสายสามัญของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ โนนสูง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ครูยังขาดความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยี และสื่อการเรียนการสอนที่จำเป็นสำหรับการจัดการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอ นอกจากนี้ครูยังต้องการพัฒนาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาการ ด้านทักษะการปฏิบัติงาน เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ในการพัฒนาการเรียน

การสอนให้มีประสิทธิภาพ (กรมวิชาการ. 2539 : 6) สาเหตุสำคัญประการหนึ่งของปัญหาการดำเนินงานที่เกิดขึ้นนั้นอาจเป็นไปได้ว่า เกิดจากบุคลากรและผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ยังไม่เข้าใจในบทบาทและอำนาจหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ โดย จรวยพร ธรณินทร์ (2551 : 6) ให้ความเห็นว่าปัญหาการบริหารงานตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ เกิดจากบุคลากรขาดทักษะและประสบการณ์ในการจัดการศึกษา ผู้บริหารและทีมงานขาดทักษะในการบริหารและบริการลูกค้ายุคใหม่อย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และเป็นมืออาชีพ ซึ่งสมใจ ลักษณะ (2549 : 60); เสนาะ ดิยาว์ (2544 : 19); และธงชัย สันติวงษ์ (2543 : 1) ระบุว่าทรัพยากรบุคคลเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานขององค์กร หากบุคลากรไม่เข้าใจในบทบาทและอำนาจหน้าที่ย่อมทำให้ผลการดำเนินงานไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้

ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงบทบาท อำนาจ หน้าที่ ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอมารเป็นศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ จึงส่งผลให้เกิดความแตกต่างในการปฏิบัติงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของบุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ประจำทุกระดับ ประกอบกับผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองแค ซึ่งได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงบทบาท อำนาจ หน้าที่ในการปฏิบัติงานเช่นเดียวกัน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลการบริหารงานตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดสระบุรี ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์นำไปใช้ปรับปรุงพัฒนาหน่วยงาน และเป็นแนวทางประกอบการพัฒนาการบริหารงานให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของบุคลากรจำแนกตามสถานภาพและปัจจัยทางสังคมต่อผลการบริหารงานตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดสระบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อผลการบริหารงานตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดสระบุรี จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานระหว่างผู้บริหารกับ ครูผู้สอน

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงระดับความคิดเห็น และปัญหาอุปสรรค ผลการบริหารงานตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ

ในจังหวัดสระบุรี ซึ่งผลการศึกษาที่ได้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาผลการบริหารงานตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดสระบุรี โดยแบ่งขอบเขตของการวิจัยออกได้ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดสระบุรีมีทั้งหมด จำนวน 13 แห่ง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดสระบุรี จำนวน 13 คน และครูผู้สอนจำนวน 107 คน ประกอบด้วย ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนจำนวน 42 คน และครูประจำศูนย์การเรียนชุมชนจำนวน 65 คน ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดสระบุรี รวมประชากรทั้งสิ้น 120 คน

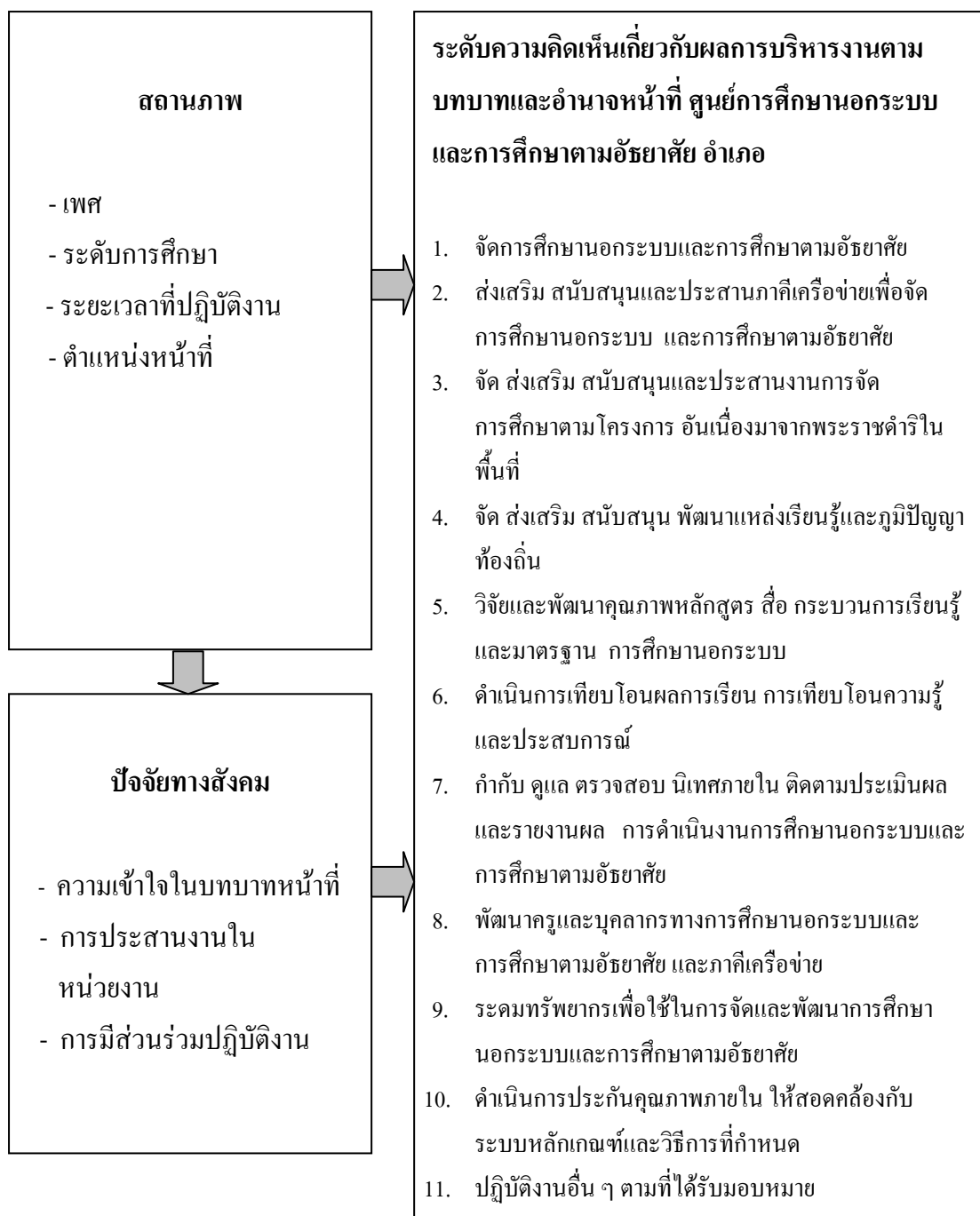
2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สถานภาพของผู้บริหารและครูผู้สอน แยกพิจารณาตาม เพศ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ประสบการณ์ในตำแหน่ง ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ การประสานงานในหน่วยงาน และการมีส่วนร่วมปฏิบัติงาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการบริหารงานตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดสระบุรี ของผู้บริหารและครูผู้สอน

สมมติฐานการวิจัย

กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูผู้สอน ในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดสระบุรีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการบริหารงานตามบทบาทและอำนาจหน้าที่แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาผลการบริหารงานตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้นำแนวทางตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดอำนาจและหน้าที่ของสถานศึกษา จากราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125 ตอนพิเศษหน้า 2-3 ลงวันที่ 25 มีนาคม 2551 ซึ่งกำหนดอำนาจและหน้าที่ของสถานศึกษาครอบคลุมทั้ง 11 ด้าน นำมากำหนดเป็นกรอบในการวิจัยดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

บุคลากร หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอในจังหวัดสระบุรี ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารและครูผู้สอน

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่บริหารจัดการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดสระบุรี ซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ

ครูผู้สอน หมายถึง พนักงานราชการทั่วไป ซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน และ ครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานในลักษณะประจำ ณ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสระบุรี

ความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน หมายถึง การแสดงออกถึงความเข้าใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสระบุรี ซึ่งแสดงออกโดยการตอบแบบสอบถามตามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ประสบการณ์ สภาพแวดล้อม และข้อมูลข่าวสารที่ตนมีอยู่

บทบาทและอำนาจหน้าที่ หมายถึง การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ครอบคลุมงานการยกระดับการศึกษานอกโรงเรียน ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง การกำหนดอำนาจและหน้าที่ของสถานศึกษา จากราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125 ตอนพิเศษหน้า 2-3 ลงวันที่ 25 มีนาคม 2551 กำหนดและครอบคลุมทั้ง 11 ด้าน ดังนี้ 1) จัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 2) ส่งเสริม สนับสนุนและประสานภาคีเครือข่ายเพื่อจัดการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย 3) จัดส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษา ตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ 4) จัด ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น 5) วิจัยและพัฒนาคุณภาพหลักสูตร สื่อ กระบวนการเรียนรู้และมาตรฐาน การศึกษานอกระบบ 6) ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ 7) กำกับ ดูแล ตรวจสอบ นิเทศภายใน ติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 8) พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยและภาคีเครือข่าย 9) ระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการจัดและพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 10) ดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ให้สอดคล้องกับระบบหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด และ 11) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

จัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หมายถึง การจัดการศึกษาที่ให้บริการสำหรับกลุ่มประชาชนทั่วไปที่สามารถเข้ารับการศึกษาได้ตลอดชีวิต

ส่งเสริม สนับสนุนและประสานภาคีเครือข่ายเพื่อจัดการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย หมายถึง การส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ในรูปแบบวิธีการที่

หลากหลาย ประสานเชื่อมโยงกับชุมชนและแหล่งเรียนรู้ ซึ่งในความร่วมมือจะต้องมีความเข้าใจ หรือมีการตกลงร่วมกันในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

จัดส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษา ตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในพื้นที่ หมายถึง การฝึกทักษะอาชีพ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ นำเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อพัฒนากลุ่มอาชีพต่างๆ เป็นการฟื้นฟูเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่น

จัดส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง การสำรวจและจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยวิธีการต่างๆ ตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญของการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการปฏิรูปการเรียนการสอน โดยเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน

วิจัยและพัฒนาคุณภาพหลักสูตร สื่อ กระบวนการเรียนรู้ และมาตรฐานการศึกษานอกระบบ หมายถึง กระบวนการหาความรู้ความจริงใหม่ที่มีระบบแบบแผนตามหลักวิชา อาศัยหลักเหตุผล ที่รอบคอบ รัดกุม ละเอียดและเชื่อถือได้ และความรู้ความจริงนั้นจะนำไปเป็นหลักการ ทฤษฎี หรือข้อปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้ พัฒนาหลักสูตร สื่อ กระบวนการเรียนรู้ ให้ได้มาตรฐานการศึกษา

ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์ หมายถึง การเทียบระดับการศึกษาในกรณีที่ผู้รับบริการต้องการ โดยเน้นการประเมินที่สามารถสะท้อนความรู้ และทักษะของผู้เรียน ได้จริง และมีมาตรฐานเท่าเทียมกับการศึกษาในระบบ มีคณะกรรมการดำเนินการประเมินความรู้และประสบการณ์ผู้เรียน และอนุมัติผลการเทียบโอนตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

กำกับ ดูแล ตรวจสอบ นิเทศภายใน ติดตามประเมินผลและรายงานผล การดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หมายถึง กระบวนการทำงานและดำเนินกิจกรรมร่วมกัน ระหว่างผู้บริหารและบุคลากรภายในสถานศึกษา มีการประเมินผลผู้เรียนพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ประกอบการประเมินผลในขั้นสุดท้าย โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ประเมินตนเอง ผู้เรียนกับผู้เรียนประเมินผลร่วมกัน ครูประเมินผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้ประเมิน โดยทำการประเมินอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้

พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย และภาคีเครือข่าย หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการปรับทัศนคติ และกระบวนการทัศน์เกี่ยวกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเจ้าหน้าที่และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยให้ตระหนักถึงจุดมุ่งหมายหรือปรัชญา

ของการศึกษาที่แท้จริง ส่งเสริมให้มี การทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา พัฒนาความรู้ตามแผนไม่ต่ำกว่า 20 ชั่วโมงต่อปี และสามารถนำความรู้ไปใช้ในงานของตนเอง

ระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการจัดและพัฒนาระบบการศึกษา และการศึกษาตาม **อรรถศาสตร์** หมายถึง การสำรวจทรัพยากรที่มีในพื้นที่ จัดทำโครงการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้เป็นรายบุคคล โดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาสได้อย่างครอบคลุม

ดำเนินการประกันคุณภาพภายในให้สอดคล้องกับระบบหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด หมายถึง การชี้แจง เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้แก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา แผนปฏิบัติงาน กลุ่มมือสอดคล้องกับนโยบายสถานศึกษา ประกอบการจัดทำรายงานประเมินตนเอง

ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย หมายถึง การยกระดับการศึกษาโดยการจัดการศึกษาให้กับประชากรวัยแรงงานอายุตั้งแต่ 15-59 ปี จัดให้มีโครงการ กศน. เพื่อขจัดความยากจน เพื่อแก้ปัญหาความยากจนในระดับบุคคล มีการนำระบบ IT มาใช้ในการพัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น การเรียนการสอน แบบ e-learning การจัดเก็บเอกสารแบบ e-filing

ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ หมายถึง การที่ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ค้นคว้าหาความรู้ด้านหลักสูตร วิธีการสอน การวัด และประเมินผลการศึกษา สามารถจัดทำคู่มือครู เอกสารประกอบการสอนและสื่อการเรียน เพื่อเผยแพร่แก่บุคลากรและจัดการเรียนการสอนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การประสานงานในหน่วยงาน หมายถึง การที่ผู้บริหารและครูผู้สอน ใช้การติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ กำหนดแผนการประสานงานไว้อย่างชัดเจน ร่วมมือกับบุคลากรและภาคีเครือข่ายในการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน หมายถึง การที่ผู้บริหารและครูผู้สอนมีส่วนร่วมการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานค้นคว้า และสร้างหลักสูตรท้องถิ่นตามความต้องการของผู้เรียน ส่งเสริมและพัฒนาโครงการต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้เกณฑ์มาตรฐาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้บริหาร ครู และหน่วยงานศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ในการปรับปรุง แก้ไข และเป็นแนวทางประกอบการพัฒนาการบริหารงานให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม